

Handläggare
Kajsa Pärke
Telefon: 08-508 21 083

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2017-08-24

Program för Östberga

- svar till stadsbyggnadskontoret (dnr 2015-08443)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Anne-Marie Tingeborn
Stadsdelsdirektör

Göran Sjödin
Tillförordnad administrativ chef

Sammanfattning

Program för Östberga föreslår totalt cirka 2500 nya bostäder, upprustning av parker och offentliga rum, en ny sim- och idrottshall samt nya gatukopplingar för att kunna skapa en genomgående busslinje. En mindre del av förtätningen planeras i Liseberg och Örby slott som hör till Älvsjö stadsdelsnämnd.

Förvaltningen är positiv till programmets utgångspunkt att förbättra kontakterna mellan Östberga och kringliggande stadsdelar, vilket kan förbättra möjligheterna till både kommersiell service och mötesplatser för boende i Liseberg och Örby slott. Förvaltningen är mycket positiv till den föreslagna upprustningen av parkstråket mellan Liseberg och Östberga, men tveksam till att den kulturhistoriska miljön vid Kvarnbacken bebyggs. Förvaltningen kommenterar de föreslagna förskolorna och framför önskemål om LSS-bostäder.

Bakgrund

Stadsbyggnadsnämnden gav 2015 stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja ett programarbete för Östberga och Årstafältet södra med särskilda direktiv att beakta sociala frågor och delaktighet.

Uppdraget var att koppla samman Östberga med kringliggande stadsdelar och utveckla stadsdelen till ett mer attraktivt område. Ett tidigt identifierat problem var områdets bristande kollektivtrafik. Även om Stockholms stad saknar rådighet att direkt påverka kollektivtrafiken kan en utveckling av vägnätet skapa bättre förutsättningar för tätare och snabbare linjetrafik.

Ärendet

Programmet föreslår totalt cirka 2500 nya bostäder uppdelat på nio delområden. De allra flesta är placerade i Östberga och Årstafältet södra som hör till stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör. En mindre del av utbyggnaden föreslås dock i Liseberg och Örby slott som är del av Älvsjö stadsdelsnämnd.

I Liseberg föreslås utmed Åbyvägen 325 lägenheter i flerfamiljshus med 4-5 våningar, samt en friliggande förskola med åtta avdelningar. I Örby slott föreslås tre mindre flerfamiljshus på Kvarnbacken vid en tänkt förlängning av Sjöholmsvägen. De rymmer cirka 25 lägenheter samt sex förskoleavdelningar i bottenvåningen. Därutöver föreslås upprustningar av parker och andra offentliga rum såväl som en sim- och idrottshall i mötet mellan Östberga och Årstafältet. För att skapa bättre förutsättningar för kollektivtrafik föreslås nya gatukopplingar mellan Östbergabackarna och Åbyvägen, samt mellan Östbergabackarna till Sjöholmsvägen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för HR och extern service, i samråd med verksamhetsområdena. Remisstiden sträcker sig till 25 augusti 2017. Ärendet behandlas i funktionshinderrådet 16 augusti 2017, samt i pensionärsrådet och förvaltningsgruppen 17 augusti 2017.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till programmets utgångspunkt att förbättra kontakterna mellan Östberga och kringliggande stadsdelar. Även Liseberg och Örby slott ligger relativt isolerade och saknar en del kommersiell service. Genom fler kopplingar mellan stadsdelarna

och en viss förtätning ökar kundunderlaget och möjligheterna till fler butiker, liksom mötesplatser och socialt utbyte.

Kartor

Programmet innehåller många kartor som på ett bra sätt illustrerar olika aspekter av programmet. Det som saknas är en tydlig översiktskarta. Den illustrativa plan som finns saknar helt stadsdels- och gatunamn, vilket gör det svårt att orientera sig.

Kvarnbacken vid Sjöholmsvägen / Göta landsväg

Förvaltningen är mycket tveksam till att bebygga Kvarnbacken, som är en kulturhistorisk miljö mellan Julitavägen i Örby slott och Sjöholmsvägen i Östberga. Den har fått sitt namn efter Örby kvarn som byggdes där 1672. En fornlämning finns kvar i form av en kvarngrund, vilken dock inte är markerad i programmet. Över Kvarnbacken passerar den gamla Göta landsväg. I Älvsjös parkplan anges att områdets höga kulturhistoriska värden ska värnas liksom dess funktion som bostadsnära natur för rekreation och naturlek med utsikt över omgivningen. Parkplanen beskriver också platsen som en mycket viktig och värdefull tillgång som ger besökarna en historisk förståelse för landskapet som Göta landsväg gick igenom på väg mot staden.

Förslaget att bebygga den innebär att den unika upplevelsen av den kulturhistoriska miljön försvinner då mer än halva kullen tas i anspråk av byggnader och förskolegård. Även om en utsiktsplats föreslås på den del av kullen som blir kvar så försvinner en stor del av naturupplevelsen och vistelsevärdena när man befinner sig precis intill ett fyravåningshus.

Lisebergsparken och dalgången

Mellan Liseberg och Östebergahöjden går ett parkstråk som dels innehåller Lisebergs bollplan, ett utegym och en lekplats, dels fortsätter i en skogsklädd dalgång ner mot Åbyvägen. Detta stråk föreslås öppnas upp och utvecklas till en stadspark med fler aktivitetsytor och mötesplatser.

Förvaltningen är mycket positiv till förslaget som innehåller aktiviteter för olika åldrar, och möjlighet för invånarna i de olika stadsdelarna att mötas. Det finns ett behov att skapa mötesplatser för ungdomar. Förslaget att utveckla platsen kring Lisebergs bollplan och det befintliga utegymmet med platser att sitta och mötas är bra. Platsen skulle också kunna kompletteras och kombineras med en mindre anläggning för street skate. Det behöver också skapas parkmiljöer i dalgången som tilltalar äldre, inte minst då Blomsterfonden har ett stort äldreboende i Liseberg intill. Det

kan handla om en tillgänglighetsanpassad miljö med fina planteringar, trevliga sittplatser och eventuellt vattenspel. En hundrastgård är också något som har efterfrågats. Det är positivt att programmet innehåller förslag på lämpliga pulkabackar, vilket ofta glöms bort.

Förskolor

I det föreslagna nya bostadsområdet vid Åbyvägen i Liseberg föreslås en förskola med åtta avdelningar. Stadens nyckeltal ger fem avdelningar istället för åtta, vid en sådan exploatering. När det blir aktuellt med en detaljplan för området kan förvaltningen göra en översyn över aktuell befolkningsprognos och förskolekö för att bedöma behovet av antal avdelningar. Förvaltningen är positiv till att det är en friliggande förskola, vilket är att föredra framför förskolor i bottenvåningen på bostadshus. Det är viktigt att gården inte blir för liten.

Vid Kvarnbacken på Sjöholmsvägen föreslås sex förskoleavdelningar i bottenvåningen på nya bostadshus. Med nuvarande gränsdragning mellan stadsdelarna kommer förskolan att tillhöra Älvsjö. Eftersom denna förskoleutbyggnad inte är kopplad till exploatering i Örby slott, utan föreslås byggas för det ökande behovet i Östberga, kan det vara lämpligt att ändra stadsdelsnämndens gräns så att förskolan i stället hör till Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. För att underlätta förskoleplaneringen är det praktiskt att förskolan hör till den stadsdelsnämnd där upptagningsområdet finns. Som tidigare nämnt är dock förvaltningen mycket tveksam till att den kulturhistoriskt värdefulla miljön på Kvarnbacken alls bebyggs.

LSS-boende

Förvaltningen vill framföra önskemålet att de nya bostäderna i Liseberg även ska planeras för att kunna innehålla LSS-boende, både i form av gruppboende och serviceboende.

Bilagor

- Remissen